

gondoskodni tartoznak. Hogy nemcsak a hajtóknak, hanem a vadászoknak is minden zaj és hangos szóváltástól óvakodni kell, magától értetődik. A csendes hajtásnak előnye tagadhatatlan, s abban áll, hogy a visszatérni szerető nagy- és serte vad a nesztelenül jövő hajtók által lassan előre nyomatik, és ha esetleg lövésre nem kerül, a jó széliránynak megfigyelése mellett, a következő hajtásban újra feltalálható, míg ellenben a zajos hajtások általi felriasztás folytán vagy vissza tör, vagy pedig a hajtásokra szánt területtől távol fekvő erdőrészekbe szágúld át.

Ha a száraz talaj és mérsékelt hideg továbbra is így megmarad s jó tavaszunk lesz, úgy a vadállomány szaporodása a jövő idény alatt szép reményekkel kecsegtet.

Kallina Károly,
erdőmester.

Vidéki levelek.

I.

Nyílt levél az „Erdészeti Lapok” szerkesztőjéhez.

Almás, február 18.

Kolozsmegyének vásártelki határában az Almás völgyén Sigmund Lajos magyar-nagy-zsombori birtokos, 1881-ben egy vitriólos tőzeg (Moorerde) telepet fedezett fel. Ezen vitriólos tőzeg vegyelemzéséről dr. Koch Antal kolozsvári m. kir. egyetemi tanár rövid leírását mellékelem.

Tudvalevőleg a vitriólos lápföldet fürdő készítésre, nagyban és jó sikerrel használják Francensbadban; az ottaninál azonban Sigmund Lajos tőzeg telepe moorsavban sokkal gazdagabbnak bizonyult a vegyelemzések összehasonlítása alkalmával.

Én ezen tőzegföldet először Kolozsvárt láttam Pieger Károly jóhírnevű czipésznel, ki azt nyers állapotban uj czipők

fényítésére használta, állítása szerint jó eredménnyel. Ezen körülmény bennem azon határozatot érlelte meg, hogy ha a czipész a felfedezett vitriólos tőzeföldet saját mestersége előnyére felhasználja, én is kísérletet teendek mint erdész, saját szakmám javára. S habár kissé későn is, e kísérletet megtettem.

Már rég aggodalmat okozott nekem, mint erdésznek az, hogy a bükkfát nem lehet úgy értékesíteni, a mint azt e szép növekvésű, de műszaki czélokra kevésbé használt fanyemünk megérdemelné; mily szép koczkapadozatot, mily jó zszindelyt, mennyi mindenféle eszközfát lehetne készíteni bükkfából; de mindezen czélokra nem eléggé tartós, s ugyanez a hibája a bükkfából készült keréktalpoknak és más eszközöknek is. Megkísértettem tehát vitriólos tőzeggel telíteni, s ezáltal tartóssá tenni, a következőleg járván el.

Az uradalom szeszfőzdéjében, egy 0·70 htl. tartalmu edénybe tettem 2 liter vitriólos tőzeget és 20 liter vizet; az edénybe egy csövön át gőzt vezettem s a vizet 60 R. fokra hevítve, a tőzeget felolvasztottam. Ezután nyers, légszáradt és egészen száraz bükkfadarabokat tettem az edénybe, további 10 perczig 60 R. fokon tartva a tőzeges edényben a víz melegét. Az edényből kiszedett bükkfadarabok szennyes barna színt váltottak s alig 2—3 percz mulva szivacsosul sem voltak megnedvesíthetők. A légszáradtan és nyersen telített bükkfadarabokat, a kiszedés után azonnal a szabad szárítóba tettem, a hol 12 óra mulva teljesen kiszáradtak, a nélkül, hogy azokon a legkisebb repedés történt volna. Az elért eredmény, nézetem szerint, még nem egészen kielégítő, de mindenesetse elégséges arra, hogy további kísérleteket tegyünk. Én részemről elhatároztam, hogy jövőre, az uradalmi épületek fedésére szükséges fenyőzszindely helyett vitriólos tőzeggel telített bükkfazzszindelyt fogok használni.

Midőn a fenneb leirt eljárás szerint kezdetleges módon telített bükkfából egy darabot megtekintés végett beküldénék, azon kéréssel járulok a mlts. kir. országos főerdőmester urhoz, méltóztassék szakunk érdekében, a rendelkezésére álló szakközvegek által, a bükkfának vasvitrióllal való telítésére

további kísérleteket tétetni, mely célra Sigmond Lajos, a vitriolos tőzegtelep tulajdonosa mlts. kir. országos főerdőmester urnak az egeresi vasut állomáson 500 klgrm. vitriólos tőzeget szabad rendelkezésére bocsát, csakis annyit kötvén ki, hogy a tőzeg szállítási bére a telepről a vasutig, mi 100 klgrmonként 30 krt tesz, megtérítessék. A mi a telített bükkfa nem eléggé tetszetős szennyes színének megváltoztatását illeti, azt hiszem, erre nézve talán előnyösen lenne használható a vidékünkön nagy mennyiségben előforduló vas ocker, a mi által világosabb, vagy sötétebb sárga szín nyerhető.

Bocsásson meg a mlts. kir. orsz. főerdőmester ur, hogy ezen ügyben mlts.-odhoz és nyilt levél alakjában intéztem bizalmas kérésemet. Erre bátorságot adott a kir. országos főerdőmester ur személye iránti bizalmam, s továbbá az a körülmény, hogy ezen nézetem szerint fontos kérdést időmnek és eszközeimnek hiánya miatt magam megoldani képes nem vagyok.

Kiváló tisztelettel lévén a kir. országos főerdőmester urnak

alázatos szolgája :

Récsei Pap Albert,
erdész.

II.

S z a n y, januárhó.

Egy év ismét leszámolt velünk! de mielőtt e vándortársat hosszu utjára eresztenők, mielőtt eseményeit a feledékenység ölébe elhelyeznők, kívánatos, hogy a számadás tételeit átvizsgáljuk, mert a multban van elrejtve jövő boldogságunk vagy boldogtalanságunk csirája, örömünk vagy keserűségünk forrása.

Talán egyik pálya sem tartja annyjra ébren a közfigyelmet napjainkban, mint az erdészeti, s így többszörösen indokolva van az érdeklődés azok iránt, kik e pálya rögeit egyenetlik s a nemzet hozzákötött reményeinek megvalósulását elősegitik, másrésről ama buzgalom, ama kitartás, mely az Erdészeti-Egyesület vezérférfiait lankadni nem engedi, csak fokozza azon szerény elismerést, melylyel figyelmes közvélemény őket nehéz utakon kíséri.

Ha meggondoljuk : mi volt a magyar erdészeti csak a közelmultban is, s ha vizsgáljuk azon eredményt, mely e téren

16 év óta létre jött, lehetetlen, hogy azon férfiak előtt, mély megilletődéssel ne hajoljunk meg, kik a nemzeti becsület zászlóját e sokáig oly megfoghatatlanul mostoha elbánásban részesült pályán oly magasra emelték!

Az eredmény kézzel foghatóbb, a hatás érezhetőbb, mintsem üres szavak mulékony cifrázataihoz nyulni kényszerlénk.

Helyesen választotta a magyar Erdészeti-Egyesület jelképeül a tölgyet; mert valamint a tölgy teljes kifejlése századokat igényel, ugy e kifejelettségben rejlő szilárdsága ereje, midőn egyrésztől egy igen hosszú élet biztosítékának zálogát nyújtja, másrésztől hasznosságának ezerféle meglepetéseivel jutalmazza várakozásunkat.

Ily irányban, ily csendes működéssel fejlődik erdészetünk is, s hogy a jövő a hozzá fűzött reményeket életre is kelti, erről biztositanak bennünket ama fáradhatlan kezek, melyek ez ügyet jóakaraturk egész melegével felkarolták s működését oly irányba terelték és fejleszték, melyen a siker elmaradhatatlan.

Mi, kik leginkább tudjuk méltányolni a szeretett haza érdekében e téren tett áldozatok és fáradoalmak nagyságát, joggal csatlakoztunk a magyar Erdészeti-Egyesület vezérférfiainak üdvözlésénél ama királyhoz, ki elejtett értékes gyűrűjének átadóájához így szolt: Tartsa meg ön emlékül, hisz a legszebb s legjobb kezekben van.

Hiszem tehát, hogy midőn a multra s működésének számlájára egy hálás pillantást vetve a megkezdett jövő felé, jólétünk egész biztonságával megindulunk, minden hazáját, hazája ipara s jólétének tényezőit tiszta őszinte szivből szerető erdész a multban működés elismeréseül s a jövőbeni kitartásra buzdításul velem együtt kívánja: Hogy magyar Erdészeti-Egyesületünk kiváló vezérférfiai, valamint egyesületünk összes tagjai ez uj évben is a kölcsönös szeretetben boldogul éljenek.

Reman József,
urad. erdőmester.

III.

Gödöllő, januárhó.

Tekintetes szerkesztőség! Bátor vagyok szerény soraimmal a tekintetes szerkesztőséget felkeresni, s oly ügyről értesíteni, mely az erdészeti kezelés okszerűbb gyakorlására, s ennek folytán az erdők nagyobb jövedelmezőségére kétségtelen megszeható fontossággal bír.

Legfőbb birói ítélet alapján u. i. a visegrádi urad. erdőkben eddigelé fennálló faizási és legeltetési jog, a keresztülvitt urbéri rendezés, illetve az urbéresek részére kihalított erdő- és legelő terület átadása folytán a kincstár mint földesúr, s a község urbéres lakosai, mint szolgalmjogosultak között minden eddig fennálló urbéri viszony örök időkre megszűnt.

Mily terhes volt ezen szolgalom a kincstárra nézve, a következőkből röviden kiderül. Az urbéresek minden év novemberhó 1-től ápril 1-ig azon jogosultsággal birtak, hogy az erdőben minden elszáradt álló vagy fekvő fát, a fejsze és fuvar alkalmazása mellett hazaszállithassák. Képzeltető mily mérvben gyakorolták e jogot Visegrád urbéres lakosai!

Az említett időszakban az erdőt akár a sáskák borították el, s e mellett jogosultságukat oly visszaélésekre használták fel, melyek az erdők fennállását veszélyeztették; minthogy igen gyakran megtörtént, hogy a legszebb fákat gyűrűzés, vagy a törzs és gyökér másnemű megsértése által kiszáradásra juttatták, hogy így könnyebben jogos tulajdonukba essék.

Visegrádon az urbéres telkek száma $18^5/_{32}$ volt; birói ítélet folytán, az egyes telkek után kihalítandó erdőterület nagysága 11 urbéri holddal állapított meg; ennél fogva az urbéresek részére kihalított erdőterület nagysága $199^{716}/_{1200}$ urb. hold.

A legelő illetmény kitesz $241^{872}/_{1200}$ urb. holdat.

Ezen kimutatott erdő- és legelőterületbe, az azt átszelő árkok, vízfolyások, utak és más haszonvehetlen területek be nem számítottak.

Ezen erdőterülettel apasztatott ugyan az uradalom birtoka, de tekintetbe véve a szolgalmjogosultak által faizási jogczimen az erdőkből kihordott termények értékét, melyek a most kihasított erdőterületből nyerhető jövedelem három, sőt négy-szeresét is tették, örömmel üdvözölhetjük e tényállást, s kívánhatjuk, hogy az országban még eddigelé fennálló bárminemű szolgalmak minél előbb, az említett esethez hasonló eredménnyel megváltassanak, mert csak akkor képes az erdőtiszt a kezelésére bizott erdőbirtokon a gazdaság azon módjait, melyek üdvös eredményre vezetnek, alkalmazni, ha az mindenemű terhes szolgalmtól ment.

Ez ügyről tudósításomat ezennel befejezván, a tekintetes szerkesztőség kegyes engedélyével, jövőben is bátor leszek a tekintetes szerkesztőséget egyről-másról értesíteni, — mély tisztelettel maradván a tekintetes szerkesztőségnek

alázatos szolgálója

Mixkovszky Károly,
m. k. erdőgyakornok.

A f a p i a c z r ó l .

B u d a p e s t , 1883. márcziushó 28-án.

(B.) A tűzifa-készletek apasztására a márczius hónapban is tartósan fennállott hideg időjárás oly kedvező hatással volt, hogy a lefolyt tél tűzifa-üzletét határozottan a jobbakhoz kell számítani, melynek jó következménye még a jövő télre is kiterjed. Az anyagok erdei kiszállítása mindenütt megtörtént s e tekintetben a vásári készletekben sem lesz hiány. A fenyő-épületfák és fűrészárúk kereslete oly élénk, hogy a tavaszi üzlet, ha árvizek nem lépnek fel zavarólag, jó árakkal jelentékeny forgalmu leend.

A német favámoknak Poroszország által ajánlt felemelését a szövetségtanács elfogadta s a birodalmi képviselő elé ter-